

Наука в Україні та зарубіжних країнах:

анотований бібліографічний список

2021. – Вип. 1 (січень). – 6 с.

1. **Єгорченко І. Суспільство хоче довіри** [Електронний ресурс] / Ірина Єгорченко // Дзеркало тижня. – 2021. – 13 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в розвинених країнах посадовці та політики, яких спіймали на плагіаті, йдуть після цього з посад, навіть якщо їхні дисертації чи дипломні роботи написані дуже давно на теми, які не пов'язані з посадовими обов'язками. Зауважено, що суспільство цих країн не сприймає пояснень на кшталт «він/вона — хороший менеджер/сильна особистість» і «там є квадратні дужечки», «плагіат має доводити суд» або «це політичне переслідування», «ви шукаєте плагіат лише посадовців» або «це особиста помста». У розвинених країнах навіть кілька абзаців текстових запозичень без належних посилань у давній праці посадової особи вважаються неприйнятними. Наголошено, що політик у розвиненій країні мусить піти з посади незалежно від мотивації людей, які заявили про «текстові запозичення без належних посилань». Немає дискусій про необхідність звернення до суду чи про порушення авторських прав – плагіат в академічній (науковій чи кваліфікаційній) праці вважається порушенням принципів академічної доброчесності незалежно від наявності порушення авторських прав. Розвинене суспільство вважає, що не може довіряти посадовцю, який порушував етичні принципи у своїй діяльності. Суспільство хоче довіри з боку самого себе та з боку світової спільноти до посадовців, інституцій, освітньої та наукової систем.* Текст: <https://zn.ua/ukr/science/suspilstvo-khoche-doviri.html>

2. **Згуровський М. Маємо з оптимізмом дивитись у майбутнє** [Електронний ресурс] / Михайло Згуровський // Голос України. –

2020. – 23 груд. (№ 238). — Електрон. дані. *Йдеться про Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку (СЦД-Україна), який працює на базі НТТУ "Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського", і є одним із 53 світових центрів даних, розташованих у 13 країнах, які діють у структурі Світової системи даних (ССД) під егідою Міжнародної ради з науки (МРН, Париж, Франція). Зазначено, що Український дата-центр спеціалізується на міждисциплінарних дослідженнях складних соціально-економічних і безпекових систем і надає доступ українській науковій спільноті до глобальних інформаційних ресурсів ССД, а також збирає й зберігає дані для проведення досліджень та прийняття управлінських рішень.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/34006>

3. **Наумова М. А. Система освіти як детермінанта ефективного функціонування ринку праці в Україні** / М.А. Наумова, Н.С. Гончарук // Інтелект ХХІ. – 2020. – № 3. – С. 60 – 65. *Метою дослідження є аналіз динаміки основних показників фінансового забезпечення системи освіти та науки в Україні, розроблення системно-динамічної моделі взаємозв'язку освіти, науки та ринку праці, яка дасть змогу спрогнозувати величину трудового потенціалу, від якого залежить розвиток економіки нашої країни.* Текст : http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_3/14.pdf

4. **Олійник А. Ю. Наукові та нормативні джерела дослідження правового регулювання реклами в Україні та країнах Європейського Союзу** [Електронний ресурс] // Юрид. електрон. журн. / Запорізь. нац. ун-т. – 2020. - № 8. – С. 39-42. *Проаналізовано праці авторів, які досліджували проблему правового регулювання реклами в Україні та країнах ЄС, вивчено нормативно-правові джерела правового регулювання реклами в Україні та країнах ЄС. Надано рекомендації щодо наукових і нормативно-правових джерел правового регулювання реклами в Україні та країнах ЄС. Як авторські праці щодо правового регулювання рекламної діяльності в Україні та країнах ЄС розглянуто дисертації, монографії, підручники і посібники, наукові статті, доповіді і повідомлення на конференціях, що досліджують*

створення державою умов стосовно реалізації реклами в Україні та країнах ЄС, охорону і захист відносин, що виникають у сфері реклами, та діяльність держави щодо відновлення порушеного права особи на рекламу. Текст : http://www.lsej.org.ua/8_2020/9.pdf

5. **Оприлюднено новий порядок денний в освіті та науці** // Уряд. кур'єр. – 2020. – 23 груд. (№ 250). — С. 3. *Йдеться про засідання колегії Міністерства освіти і науки України (МОН України), під час якого міністр освіти і науки Сергій Шкарлет проінформував про розвиток галузі освіти та науки в 2020 році й визначив основні напрями роботи Міністерства на 2021 рік. Міністр зазначив, що "незважаючи на глобальні виклики, спричинені COVID-19, Міністерство реалізує завдання для розвитку наукової галузі та пошуку інноваційних рішень". Зокрема, розпочато реформування Національної та галузевих академій наук, укладено 203 грантові угоди в межах реалізації програми "Горизонт 2020", надано 255, 3 мільйона гривень на фінансування наукових проєктів, а також розроблено законопроекти, ухвалення яких сприятиме створенню законодавчих умов для впровадження розробок закладами вищої освіти та науковими установами, запровадженню державної підтримки в галузі трансферу технологій, уніфікації умов укладення договорів у цьому напрямі. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/oprilyudneno-novij-poryadok-dennij-v-osviti-ta-nau/>*

6. **Панчук Р. Непрозоре ProZorro** [Електронний ресурс] / Ростислав Панчук // Дзеркало тижня. – 2021. – 11 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про те, чому багато науковців не змогли використати гранти для наукових досліджень. Наголошено, що потребує спрощення та пришвидшення закупівлі імпортованих реактивів і обладнання для наукових установ, заодно реалізація ефективних фільтрів для відсіювання несумлінних постачальників, що є для наукової сфери критично важливим. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/neprozure-prozorro.html>*

7. **Рижко Л. В. Програмно-цільові дослідження: «внутрішньо» та «зовнішньо» орієнтована наука** / Л. В. Рижко // *Наука та наукознавство*. – 2020. – N 3 (109). – С. 64—77. *Здійснено компаративний і аксіологічний аналіз «внутрішньо» орієнтованої науки, яка спрямовується, передусім, когнітивними чинниками, та «зовнішньо» орієнтованої науки, яка стимулюється чинниками соціального, економічного, виробничого, політичного, технологічного та іншого характеру. «Внутрішньо» орієнтована наука – це так звана класична наука, що спрямовується пізнавальними інтересами дослідника, емпіричними та теоретичними засобами відкриває закони об'єктивного світу. Для «зовнішньо» орієнтованої науки (науки некласичної) характерні особливі форми організації досліджень, способи взаємодії науки із соціальними інститутами, трансформація мотиваційних, ціннісних установок вчених, форм вираження результатів дослідження та способів їх оцінювання. Розглянуто концепції українських і зарубіжних учених, які мають прикметні назви – «проблемно-орієнтовані дослідження», «наука на замовлення», «програмно-цільові» дослідження, дослідження, орієнтовані на виконання певної «місії», дослідження, які є реакцією на «виклики», перед якими опинилося людство.* Текст : <https://sofs.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/2020-3-1-64-77.pdf>.

8. **Середа Х. В. Менеджмент науково-документного масиву НАПН України на засадах онтологічного підходу** / Х. В. Середа // *Інновац. педагогіка*. — 2020. — № 28. — С. 273-276. *Визначено основні підходи до організації менеджменту науково-документного масиву НАПН України з використанням онтологічного підходу. Визначено, що основним результатом наукової діяльності вчених НАПН України є продукування нових знань. Окреслено основні особливості науково-документного масиву НАПН України. З'ясовано, що онтологія документообігу наукової установи дає змогу вирішити низку важливих завдань: визначення груп співробітників, яким варто розсилати внутрішні або зовнішні документи для ознайомлення;*

формування груп фахівців для розробки або розгляду документів; здійснення аналізу науково-документного масиву установи. Встановлено, що онтологічне моделювання є перспективною технологією вирішення завдань менеджменту науково-документного масиву НАПН України. Текст: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/55.pdf>

9. **Стріха М. Український науково-технологічний центр як інструмент підтримки безпеки та розвитку української науки** / Максим Стріха, Дмитро Чеберкус // Зовн. справи. — 2020. — № 7/8. — С. 45-47. *Розглянуто основні напрями діяльності Українського науково-технологічного центру: безкоштовні консультації та допомога в реалізації проектів.*

10. **Сучасна дистанційна комунікація як необхідна компонента розвитку науковця** / О. В. Штрімайтис, О. П. Мялюк, О. В. Садовник, О. М. Филипюк, Т. М. Нестерук // Молодий вчений. — 2020. — № 10. — С. 338-341. *Висвітлено питання ефективності просування освітнього контенту через зрозумілий і зручний для будь-якого споживача YouTube, який є перспективним каналом комунікації у науковій сфері, особливо для науковців нового покоління. Зазначено, що застосування інформаційних технологій можна розглядати як ресурс зростання можливості якості засвоєння знань та вмінь, у зв'язку з використанням найбільш зручних умов праці та часу. Згідно з дослідженнями, YouTube є актуальним не тільки для сучасного суспільства, а й для проведення важливих наукових, навчально-методичних, практичних та теоретичних заходів. Він є ефективним інструментом, за допомогою якого можна об'єднати увагу великої кількості людей і тим самим збільшити обсяги педагогічної співпраці, пришвидшити обмін науковими новинками та зменшити використання часу. Текст :* <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/10/69.pdf>

11. **Щепетильникова Є. Світові освітні перегони** [Електронний ресурс] / Єлизавета Щепетильникова // Дзеркало тижня. — 2020. — 25 груд. — Електрон. дані. *Йдеться про те, які місця посіли українські університети в*

міжнародних рейтингах. Зазначено, що конкуренція між університетами була завжди, адже знання та наукові відкриття не мають кордонів, але поширення рейтингів істотно посилює конкуренцію. Українські університети теж прагнуть посісти поважне місце у світі, тож розмови про рейтинг вітчизняних закладів вищої освіти (ЗВО) не вибухають серед освітян, студентів і політиків. Зауважено, що трьома найвпливовішими рейтингами у світі залишаються Шанхайський академічний рейтинг, Світовий університетський рейтинг від Times Higher Education, а також Рейтинг університетів світу від QS. Українські університети репрезентовані 2021 року в останніх двох рейтингах. Наголошено, що відсутність українських ЗВО в Шанхайському рейтингу зумовлена станом вітчизняної науки. Цей рейтинг залишається єдиним, який оцінює університети виключно за їхніми науковими досягненнями. Критерії оцінювання включають кількість лауреатів Нобелівської премії та міжнародних галузевих наукових премій, цитування наукових публікацій працівників університету, а також входження наукових працівників до світового рейтингу науковців, яких найбільше читають. Текст: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/svitovi-osvitni-perehoni.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

16 січня 2021 р.

